

Vilniaus universiteto diplomai: universalus pripažinimas, universalus išsilavinimas, o gal universali galimybė rinktis?

Prof. dr. Alfredas Bumblauskas

- Senoji prasmė – universalus pripažinimas?
- Kas yra universalus išsilavinimas: gylis ar plotis?
- Amžinas klausimas: geriau žinoti nedaug apie daug ką ar – daug apie nedaug ką? Taigi, kuo skiriasi universalumas nuo diletantizmo?
- O gal universalus išsilavinimas – pasiruošimas ir sugebėjimas reaguoti į iššūkius?
- Yehuda Elkana pamokos Vilniaus universitete 2004-aisiais:
  - Gamtos ir humanitarinių mokslų distinkcija
  - Naujų mokslų sukūrimas visada atsilieka nuo visuomenės poreikių ir problemų
  - Į iššūkius atsako tarpdisciplininio pobūdžio disciplinos
  - Bet Rytų Europoje disciplinų ribos ypač ryškios, paskaitos *ex cathedra* ir vadovėliai
  - Visada geriau žemo lygio dialogas nei aukšto lygio monologas
  - Už mokslą ir studijas reikia atsiskaityti visuomenei, tačiau šio atsiskaitymo nepakeičia „labai daug audito“.
  - Svarbiausias šiuolaikinio universiteto uždavinys – dalintis su plačiąja visuomene intelektualiais argumentais
- Mariaus Povilo Šaulausko pamokos Vilniaus universitete 2009-aisiais:
  - Universitetas – vertybinis Vakarų civilizacijos (su kritine savigrinda, abejojančiu žinojimu ir inovatyviu kūrimu) pagrindas
  - Vilniaus universitetas – tarp Bažnyčios, Napoleono ir Turgaus
  - Universitetas kaip įvairovės vienis: „kaip įvairovės vienis jis [universitetas] yra ir tegali būti tik istoriškai susiklosčiusių vertybinių klodų ir praktikų amalgama, atverianti ateitį dabartyje iš praeities ateinančios savasties pagrindu.“
- Kas svarbu šiandien Lietuvai? Kokiuose bendro universitetinio lavinimo dalykuose bus svarstomos šios problemos:
  - Ar egzistuoja ryšys tarp atominės elektrinės ir „W“?
  - Kodėl nelaimingiausi Europoje – lietuviai?
  - Naujas šaldytuvas ar psichoterapija?

- Scientistinis gylis ar pseudomokslinis patriotizmas?
- Konkurencingumas ar „laimės indeksas“? Kam skirta laimė, jei bendruomenė išsivaikščios?
- A. Šindeikis apie 20 metų reformas („Veidas“): *„Tai, kas Lietuvoje vyko du dešimtmečius bandant pabėgti nuo Rytų ir tapti Vakalais, sukelia pagrįstą nusivylimo jausmą. Beveik nieko nepavyko įgyvendinti ar reformuoti taip, kad tu galėtume džiaugtis ir didžiuotis.“* Kodėl nesididžiuojame reformomis, o gal nemokame jų daryti?
- Tautinė ar civilizacinė tapatybė? Nepriklausomybės prasmė: savarankiškas valdymasis ar civilizacinis virsmas? Ar žino intelektualinis elitai, kur veda visuomenę?
- **Kas čia gilus, kas čia platus? Kas čia fizikų, o kas čia lyrikų kompetencijoje?**
- **Vilniaus universitetas: prasiūmų universiteto paveldas ir Vakarų civilizacijos misionierių tradicijos.**